

ΡΟΜΠΕΡΤ ΜΑΚ ΚΕΪΜΠ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ

Είναι πολύ νωρίς, ακόμα, για να είμαστε αισιοδοξοί... „

Ο ΔΙΑΣΗΜΟΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ ΜΙΛΑ ΣΤΟΝ «Ε.Τ.» -ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ- ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ (ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ Κ. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ) ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΥ
dsavopoulou@e-typos.com

Η σχέση του με την Ελλάδα ξεκίνησε πριν από 66 χρόνια και από τότε παραμένει αδιάλειπτη. Κορυφαίος φωτογράφος με διεθνείς περγαμινές αλλά και αμετανόπτος φιλέλληνας, ο Αμερικανός **Ρόμπερτ Μακ Κέιμπ** ήρθε στην Ελλάδα για πρώτη φορά το 1954 και από τότε λάτρεψε τη χώρα μας. Την έχει διατρέξει απ' άκρο σ' άκρο και έχει φωτογραφίσει πολλές από τις ομορφιές της αλλά και τόπους ιδιαίτερους και διαφορετικούς, ενώ παράλληλα έχει κυκλοφορήσει βιβλία αφιερωμένα σε νησιά όπως η Σαντορίνη, η Μύκονος και η Πάτμος.

Ενας από αυτούς είναι και το νησί Σταμφάνη του συμπλέγματος των Στροφάδων στο Ιόνιο Πέλαγος, όπου δεσπόζει το σπάνιο κατρομονάστηρο του 13ου αιώνα, το οποίο και απαθανάτισε στις μοναδικές φωτογραφίες του. Σ' αυτό το υλικό επικεντρώνεται τόσο το βιβλίο του Robert McCabe και της Κατερίνας Λυμπεροπούλου «Ο τελευταίος μοναχός των Στροφάδων» (εκδόσεις «Πατάκη») όσο και η ομώνυμη έκθεση που φιλοξενείται στο Μουσείο Μπενάκη έως τις 15 Σεπτεμβρίου. Προς το παρόν μπορείτε να επισκεφθείτε την έκθεση διαδικτυακά στον ιστότοπο του Μουσείου Μπενάκη στη σελίδα benaki.org/Strofades. Από το άνοιγμα των μουσείων στις 15/6 η έκθεση θα περιμένει το κοινό της στην Αίθουσα Σ. & Ε. Κωστοπούλου του Μουσείου Μπενάκη Ελληνικού Πολιτισμού.

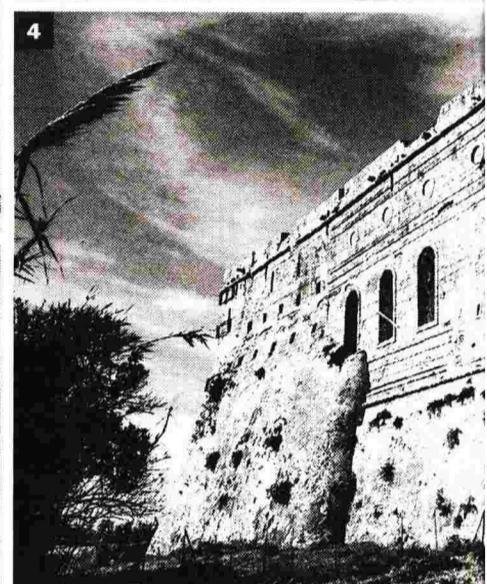
Με αφορμή τη μοναδική αυτή έκθεση, ο 86χρονος αεικίνητος Ρόμπερτ Μακ Κέιμπ μίλησε στον «Ε.Τ.» της Κυριακής, από τη Νέα Υόρκη, όπου διαμένει μόνιμα, τόσο για τη σημασία της όσο και

τη ζωή του στην αμερικανική μεγαλούπολη εν μέσω κορονοϊού αλλά και για τα μελλοντικά του σχέδια.

«Το θέμα της έκθεσης είναι αφιερωμένο, όπως γνωρίζετε, σ' ένα μικρό άγνωστο νησί, που βρίσκεται σε μία απομακρυσμένη γωνιά του Ιόνιου Πελάγους, το νησί Σταμφάνη του συμπλέγματος των Στροφάδων. Καθόλου τυχαία επιλογή, καθώς αυτός ο τόπος έχει μια ιδιαίτερη μαγεία», σημειώνει ο κορυφαίος φωτογράφος. Ενας Βυζαντινός αυτοκράτορας έχτισε εκεί ένα μοναστήρι, μάλλον το μόνο καστρομονάστηρο στο Ιόνιο υπό την επίβλεψη του Οικουμενικού Πατριάρχη. Το νησί δεν είναι πλούσιο μόνο στην ανθρώπινη ιστορία του και στα μνημεία του, αλλά ιστόμης σημασίας και ενδιαφέροντος είναι το δάσος του και ο ρόλος του ως σημείου στάσης για αποδημητικά πουλιά μεταξύ Αφρικής και Ευρώπης. Διηγούμαστε την ιστορία της επισφαλούς κατάστασης στην οποία έχει περιέλθει ένα από τα σημαντικά κτίσματα του νησιού και ευχόμαστε αυτό να οδηγήσει σε σοβαρό διάλογο.

Τι είναι για εσάς το νησί των Στροφάδων και η δουλειά σας σ' αυτό;

Οι Στροφάδες μάς έκαναν μοναδικήν εντύπωση λόγω και του πατρός Γρηγορίου. Στην πρώτη μας επίσκεψη το 2005 ήταν ολομόναχος και φρόντιζε το τεράστιο μοναστήρι, ενώ τρεφόταν αποκλειστικά με σπαρτά και ζώα. Οταν σε δεύτερη επίσκεψή μας τον βρήκαμε απόντα από το νησί λόγω προβλημάτων υγείας, σκεφτήκαμε να μάθουμε περισσότερα για την ιστορία του. Το σχέδιο τέθηκε σε εφαρμογή σε μια τυχαία συνάντηση με την Κατερίνα Λυμπεροπούλου, όταν αποφασίσαμε μέσα σε πέντε λεπτά να κάνουμε ένα βιβλίο μαζί.

Info

«Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΜΟΝΑΧΟΣ ΤΩΝ ΣΤΡΟΦΑΔΩΝ»

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ:
Ελένη Αθανασίου

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: Απέξης
Βερούκας

ΠΟΥ: Μουσείο Μπενάκη
Ελληνικού Πολιτισμού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ:
Εως 13 Σεπτεμβρίου 2020

Υπό την αιγίδα της Α.Ε. της Προέδρου της Δημοκρατίας, Κατερίνας Σακελλαροπούλου, και της ΑΘΠ του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου

Πιστεύετε ότι το ελληνικό κράτος πρέπει να κάνει ό,τι είναι δυνατόν για να σώσει το μοναστήρι, πριν αυτό καταρρεύσει εντελώς;

Προσωπικά, πιστεύω πως ναι. Άλλα είναι φανερό ότι πρόκειται για ένα πολύ δύσκολο θέμα. Μιλάμε για ένα μικρό νησί, απομακρυσμένο από οποιουσδήποτε κύριους οικισμούς ή τουριστικές περιοχές. Θα ήταν πολύ απόλυτα να πουν: «Γιατί να ασχοληθούμε;». Άλλωστε, πολλά σημαντικά κτίσματα έχουν καταρρεύσει στην Ελλάδα τα τελευταία 3.000 χρόνια. Ποιος ενδιαφέρεται; Ομως, αυτό το νησί και τα κτίσματά του κρατούν πολλές μνήμες και κομμάτια της Ιστορίας της Ελλάδας και του πολιτισμού της. Ενας Βυζαντινός αυτοκράτορας, μία αποικία μοναχών, σ' ένα αυτάρκες νησάκι, με ένα εκπληκτικό δάσος κέδρων, σε μια ορνιθολογική χώρα θαυμάτων. Κι ακόμα μία επιβλητικά οχυρωμένη εκκλησία, χτισμένη με τέτοιο τρόπο, για προστασία εναντίον των αδίστακτων πειρατών της περιοχής. Όλα αυτά τα στοιχεία συνθέτουν ένα καταπληκτικό σενάριο πραγματικά.

Πώς ανακαλύφατε τις Στροφάδες;

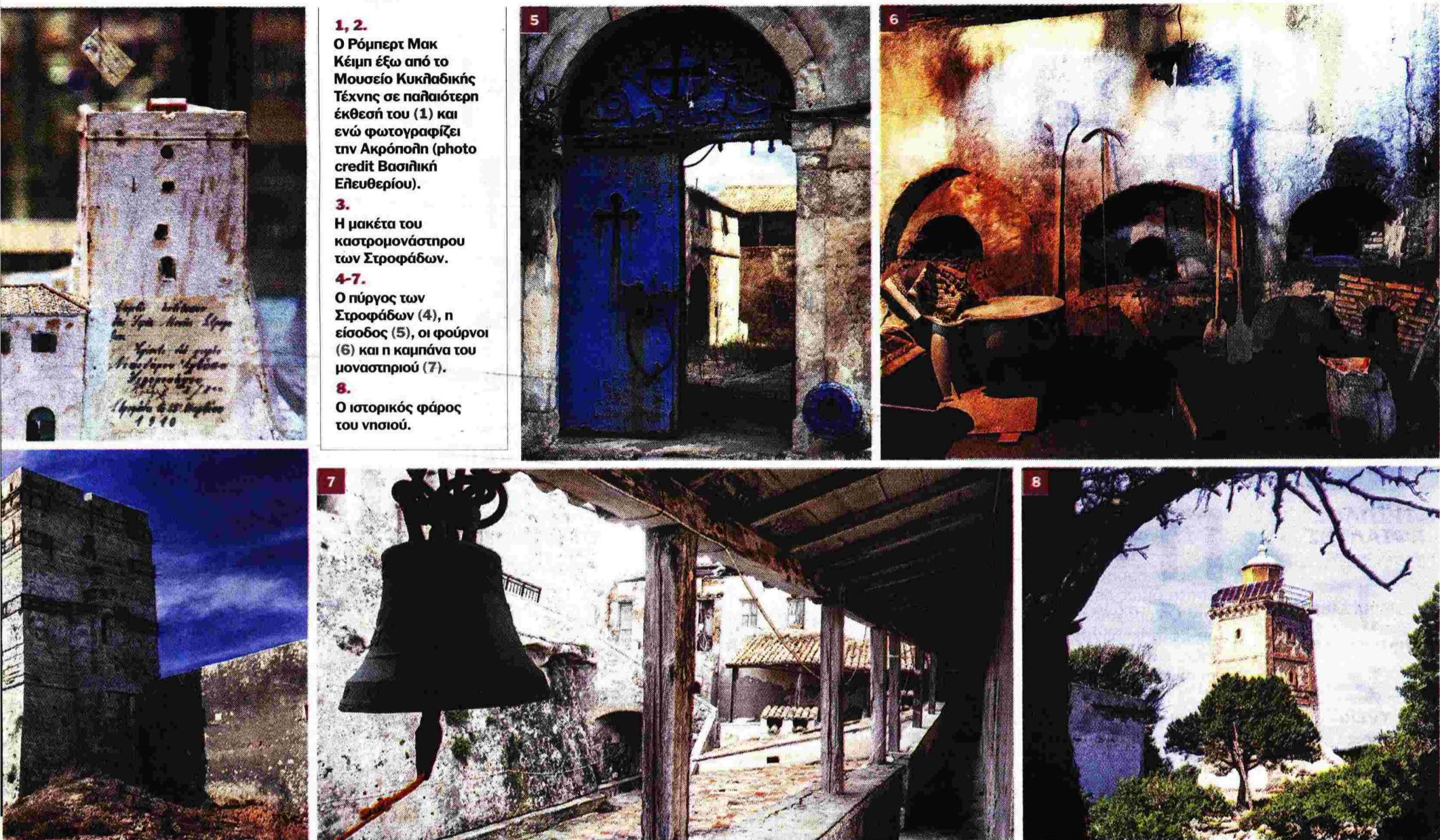
Ακούσα πρώτη φορά για τις Στροφάδες πολλά χρόνια πριν, όταν Αθηναίοι μιλούσαν για το πώς οι ταγματάρχες της χούντας επισκέ

πονταν ένα μικρό νησί στο Ιόνιο μέσω ελικοπτέρου, ώστε να κυνηγήσουν αποδημητικά πουλιά. Στη Νέα Υόρκη μένουμε 400 μέτρα από ένα πολύ σημαντικό μέρος στάσης αποδημητικών πτηνών, οπότε και μου έμεινε η πληροφορία στο μωαλό. Οταν ήμασταν στο Ιόνιο χρόνια αργότερα, κάναμε παράκαμψη για να δούμε το μέρος. Εκεί γνωρίσαμε τον πατέρα Γρηγόριο, που είχε αφιερώσει τη ζωή του στο να διατηρεί το μοναστήρι και τη φλόγα της Ορθοδοξίας ζωντανή στο νησί. Ήταν ο τελευταίος διάδοχος του Αγίου Διονυσίου, που ήταν επίσης επικεφαλής του μοναστηριού και ζήτησε να ταφεί στο νησί, όπου και παρέμεινε μέχρι που η σφραγή των μοναχών του νησιού το 1717 οδήγησε στην προσωρινή μεταφορά των λειψάνων του στη Ζάκυνθο.

Πώς ήταν η συνεργασία σας με τη δημοσιογράφο Κατερίνα Λυμπεροπούλου;

Είναι αξιοθάμαστη στη δουλειά της. Εχει έναν μαγικό τρόπο να βρίσκει τους κατάλληλους ανθρώπους και να τους κάνει να τη βοηθήσουν. Ετσι, ανακάλυψε τον πατέρα Γρηγόριο. Βρήκε, επίσης, τον βαρκάρη του. Παρακολούθησε ακόμη και τον τελευταίο φύλακα του φάρου. Στη συνέχεια, συγκέντρωσε μία ομάδα εμπειρογνώμονών του στην ίστορικη

έναν αρχιτέκτονα, έναν γεωλόγο, έναν σεισμολόγο, έναν ορνιθολόγο κ.ά. Είχε μεγάλη βοήθεια και υποστήριξη στη δουλειά της από τη μονή και από τον Αρχιεπίσκοπο της Δωδώνης.

Μιλήστε μας για το νέο σας βιβλίο για τη Σαντορίνη και τη συνεργασία σας με τη Μαργαρίτα Πουρνάρα. Πού έγκειται η νέα ματιά του νησιού που προσφέρει το βιβλίο;

Αυτό το βιβλίο είναι κατά κάποιον τρόπο το δεύτερο μέρος, κάτι σαν σίκουελ, που έρχεται να προσθέσει στην εκπληκτική συλλογή φωτογραφιών της Nelly για τη Σαντορίνη, που κατέγραψε τη ζωή και την τοπογραφία του νησιού τρεις δεκαετίες νωρίτερα. Ο τόμος μας καταγράφει το μέρος μίνινες πριν από τον καταστροφικό σεισμό του 1956 και ακριβώς πριν αρχίσει ο τουρισμός να ανθεί. Σίγουρα καταγράφει μια χαμένη εποχή. Τα κείμενα της Μαργαρίτας δίνουν μια πολύ σημαντική διάσταση στο βιβλίο. Ήμουν εξαιρετικά τυχερός που η Μαργαρίτα -με ρίζες στη Σαντορίνη- ήταν πρόθυμη να πάρει χρόνο από το πρόγραμμά της για να γράψει. Η ιστορία της γιαγιάς της είναι πολύ συγκινητική και έφερε δάκρυα σε αρκετούς αναγνώστες. Η Μαργαρίτα, επίσης, βρήκε... τον ψύλλο στα άχυρα -μία πφαιστειολόγο από μια πα-

λαιά οικογένεια της Σαντορίνης, που περιγράφει με ξεκάθαρους όρους την πραγματικότητα του να ζεις στις παρυφές ενός ενεργού πφαιστείου.

Πώς ζήσατε την καραντίνα στη Νέα Υόρκη, όπου διαμένετε; Βρήκατε κάποιους δημιουργικούς τρόπους να περάσετε την ώρα σας στο σπίτι; Φωτογραφίζατε αυτό το διάσπομα;

Δουλεύω πάνω σε ένα νέο πρότζεκτ φωτογραφίζοντας το πώς φαίνεται η Νέα Υόρκη από ένα παράθυρο.

Κατά τη διάρκεια της καραντίνας δημιουργήσατε Instagram και συνδεθήκατε με τα social media. Ποια ανάγκη σάς έκανε να το πράξετε αυτό;

Οταν ο εκδότης μας στην Ιταλία έκλεισε προσωρινά λόγω του ιού, είχα την ιδέα να δοκιμάσω μια online/διαδικτυακή παρουσίαση των φωτογραφιών μου στον λογαριασμό μου στο Instagram @mc-cabehotos. Διαπίστωσα ότι είναι διασκεδαστικό και εθιστικό.

Υπάρχουν θετικές επιπτώσεις από την καραντίνα και ποιες;

Είναι δύσκολο να βρεις κάποια θετική πλευρά στην καραντίνα. Είναι πραγματικά μια τεράστια, δαπανηρή τραγωδία τόσο σε αν-

θρώπινες ζωές όσο και για την οικονομία. Πολύ λυπτρό όλο αυτό που ζόυμε και πολύ περιττό.

Ποια είναι η γνώμη σας για την Ελλάδα και τον τρόπο που αντιμετώπισε τον κορονοϊό;

Ο δικός μας κυβερνήτης και δήμαρχος... κατάφερε να κατέχει το χειρότερο αρνητικό ρεκόρ σε σχέση με τον Covid-19 σε όλο τον κόσμο. Θα τους αντικαθιστούσα με τη δική σας ελληνική ομάδα αντιμετώπισης της πανδημίας οποιαδήποτε στιγμή.

Είστε αισιόδοξος για την επόμενη περίοδο; Πιστεύετε ότι βαδίζουμε σε ένα νέο τρόπο ζωής;

Είναι πολύ νωρίς, ακόμα, για να είμαστε αισιόδοξοι. Δεν είναι σίγουρο ότι θα βρεθεί ένα αποτελεσματικό εμβόλιο και ότι θα αναπτυχθεί μια εξίσου αποτελεσματική θεραπεία. Αν η ανοσία της αγέλης είναι η μόνη λύση, θα είναι πολύ δαπανηρή σε ανθρώπινες ζωές. Επίσης, η ανοσία αγέλης μπορεί να μη σταματήσει έναν συνεχώς εξελισσόμενο ιό.

Σχεδιάζετε κάτι αυτήν την εποκή;

Συνεργάζομαι με τη Μαρία Κέδρου σε ένα βιβλίο για την Κάσο και με την Anne McCabe σε ένα βιβλίο για την πολυαγαπημένη μας Πάτμο. ■

ΤΑ... HIGHLIGHTS ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Η ΣΕΙΡΑ φωτογραφιών του Ρόμπερ Μακ Κέιμπ και η έρευνα της Κατερίνας Λυμπεροπούλου, στο πλαίσιο της έκθεσης «Ο τελευταίος μοναχός των Στροφάδων» στο Μουσείο Μπενάκη, πλαισιώνονται από μοναδικά εκθέματα αλλά και κείμενα διακεκριμένων επιστημόνων και είναι ένας φρόντιμης στιμπής στη ζωή του τελευταίου μοναχού των δυσπρόσιτων Στροφάδων, που έζησε εκεί 38 χρόνια ουσιαστικά μαζί με τον Θεό, του τελευταίου φαροφύλακα και του βαρκάρη που έφερνε προμήθειες στο νησί. Είναι, επίσης, μια κραυγή για την περιβαλλοντική διάσωση των Στροφάδων, που αποτελούν, μεταξύ άλλων, σημαντικό μεταναστευτικό σταθμό ορνιθοπανίδας, φιλοξενώντας ένα από τα σημαντικότερα δάση της Δυτικής Ελλάδας.

Η έκθεση εξερευνά τα εξαιρετικά φυσικά χαρακτηριστικά του νησιού αλλά και την ιστορία των ανθρώπων του. Η παρουσίαση της σειράς φωτογραφιών τεκμηρίων του Robert McCabe πριν το μοναστήρι καταστεί μη επισκέψιμο πλαισιώνεται, μεταξύ άλλων, από τη μακέτα του μοναστηριού από το 1910, εικόνες του μοναστηριού μετά τον τελευταίο καταστροφικό σεισμό του 2018, την παρουσίαση της μελέτης αποκατάστασης του μοναστικού συγκροτήματος, καθώς, επίσης, και από αντιπροσωπευτικά δείγματα της μοναδικής χλωρίδας και πανίδας των Στροφάδων.

Μοναδικά εκθέματα, κείμενα διακεκριμένων επιστημόνων, αντιπροσωπευτικά δείγματα της χλωρίδας και της πανίδας των Στροφάδων πλαισιώνουν τα «κλικ» του φωτογράφου